

5

Gråter du?

LÄRARMATERIAL | OKEJ?

Mario

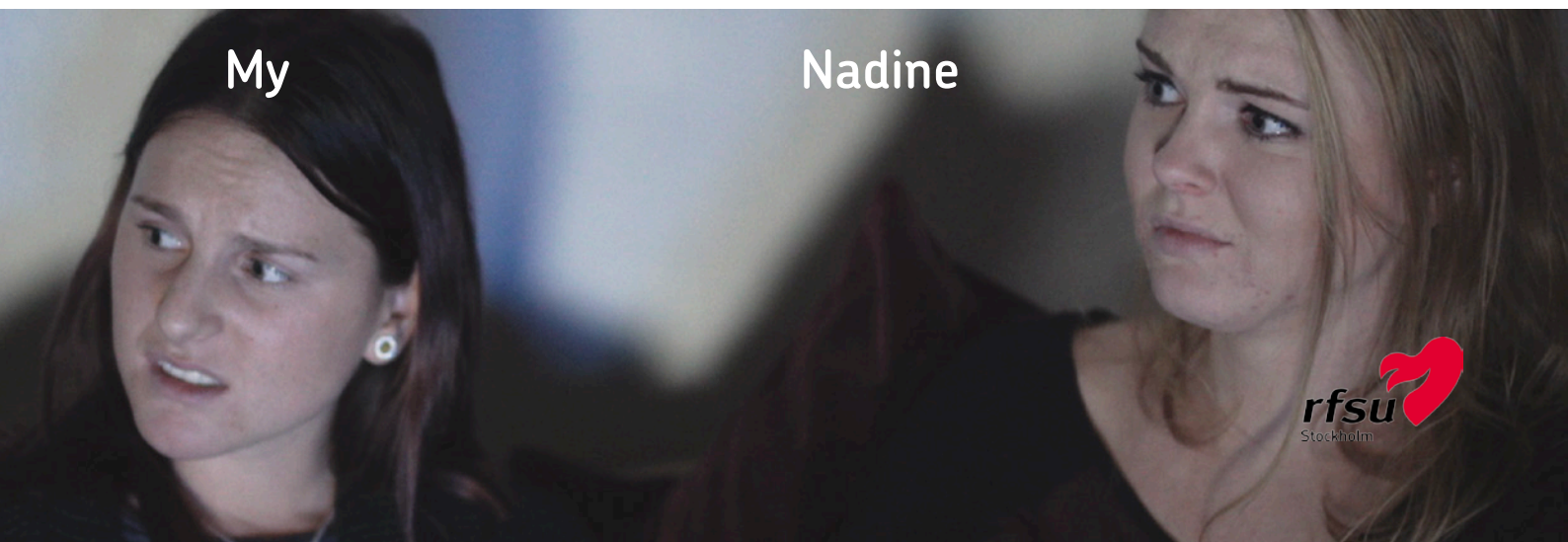
Zaid

Film 5: Gråter du?

Filmen fokuserar på normer kopplat till kön, och könsroller. Den tar också upp de olika förväntningar som finns på killar och tjejer när det gäller att visa känslor, och vilka känslor som är okej för vem att visa.

Sammanfattning

Fyra kompisar sitter och kollar på en sorglig film. My börjar gråta och blir tröstad av Nadine. De märker att Mario också gråter och blir först förvånade, men börjar sen prata om att det är gulligt och fint med killar som kan visa känslor. Mario, som redan har sagt att han inte gråter, blir uppenbart irriterad och frustrerad, och slår till Nadine hårt. Zaid är tyst i hela filmen.

My

Nadine

- ✧ Normer relaterat till kön
- ✧ Könroller
- ✧ Maskulinitetsnormer
- ✧ Våld

Teman

Diskussionsfrågor

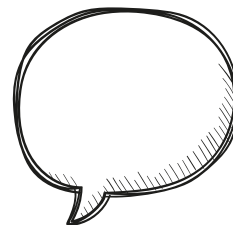
- ✗ Är det självklart att tjejer gråter?
- ✗ Zaid är tyst. Vad tänker han tror ni?
- ✗ Hur känns det för Mario när My och Nadine pratar om honom som att han inte är där? Varför gör de så?
- ✗ Är det lätt att slå någon, eller ta till annat våld, när det är svårt att förklara vad en menar?
- ✗ Vad kan Mario göra istället för att slå Nadine? Hur känns det för honom efteråt tror du?
- ✗ Skulle Mario ha reagerat på samma sätt om det bara var han och en av de andra där?

Övningar och fördjupning

Kort övning: Diskutera frågorna

 15 minuter

Prata om diskussionsfrågorna ovan, antingen i bikupor eller mindre grupper.

Diskutera därefter i helgrupp: Hur önskar ni att det skulle vara, när det gäller normer och handlingsutrymme för olika kön? Hur kommer vi dit?

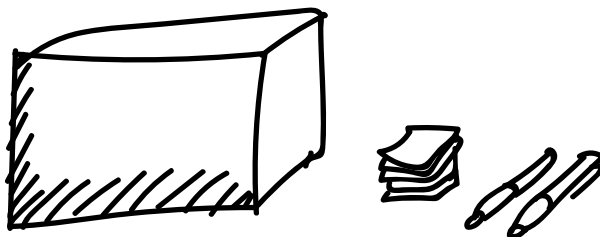
Längre övning: Lådan

 ca 40 minuter

Lådan är en övning om maskulinitet och machonormer. Syftet med övningen är att eleverna ska reflektera över normer och föreställningar kopplat till kön, och särskilt normer för hur en kille eller en man "ska vara". Genom den här övningen går det också att komma in på normer för hur en tjej eller kvinna "ska vara", men anledningen till att den i första hand fokuserar på maskulinitetsnormer är att normer på hur en förväntas vara ofta är snävare för killar än för tjejer.

Lådan symboliserar de förväntningar och föreställningar som finns på hur en kille ska vara, och på de begränsningar som finns kring vad som är en accepterat beteende för en kille.

Du behöver: en låda, tex en gammal kartong eller liknande, samt en bunt post-it-lappar och pennor.

Dela in eleverna i grupper med 3–4 personer i varje grupp. Ge varje grupp en bunt post-it-lappar och en penna. Förklara att de nu ska föreställa sig en "riktig man". Hur är en riktig man? Om de frågade slumpvalda personer på stan om hur en riktig man är, vad skulle de personerna svara? Säg att de ska skriva ner egenskaper och drag hos en riktig man, en per post-it. De ska inte tänka på en verklig person, utan på hur de tror att de slumpvalda personerna på stan skulle svara.

Låt grupperna arbeta i 5-10 minuter, eller så lång tid som behövs. Ta sedan fram lådan. Be att få en lapp från första gruppen (som också ska läsa upp vad de skrivit på lappen). Sätt lappen på lådan. Be sen om en lapp från grupp två, som läser upp den innan du sätter den på lådan, och så vidare. Gå runt från grupp till grupp, varv efter varv, tills lapparna är slut. Dubbletter behöver inte sättas upp.

Förklara att lådan symboliserar normerna för hur en man ska vara. Och lådan är ju väldigt trång, eller hur? Det ser inte ut att finnas särskilt mycket plats i lådan. Det är vad normer gör med oss, de skapar en snäv ram, en trång låda, för hur vi ska vara. Samtidigt som det är en väldigt trång och instängd plats, så kan det vara en trygg plats att vara på. För inuti lådan vet jag precis vad som förväntas av mig och hur jag ska bete mig. Att kliva utanför lådan kan vara läskigt, och det krävs mycket mod för att kunna göra det. Diskutera:

- Hur många passar egentligen in i lådan? Den känns ju ganska trång.
- Finns det lappar som säger emot varandra?
- Vad händer när någon går utanför lådan? Borde det vara så?
- Vad tror ni krävs för att en person som står i lådan ska kunna lämna den?

Vill du arbeta mer med lådan som metod, se materialet: www.machofabriken.se.

Längre övning: Tjejiga och killiga budskap

 40-60 minuter

Det här är en övning som syftar till att synliggöra de normer som finns kring tjej- och killroller, samt vad som händer när en inte passar in i varken det ena eller det andra. Övningen öppnar för att ifrågasätta och diskutera de normer kring kön som finns. Ge eleverna i uppgift att undersöka ett av nedanstående områden:

Reklam:

Hur ser killar och tjejer ut på reklambilder? Vad gör de? Vilka intressen har de? Vilka känslor försöker de uttrycka? Poserar de på olika sätt? Vad händer när vi tolkar det vi ser till ett visst kön? Vilka människor och vilka kroppar är det som oftast syns i reklamen, och vilka syns inte?

Tidningar:

Många tidningar riktar sig till bara killar, eller till bara tjejer. Hur syns det på tidningen? Hur skiljer sig innehållet åt? Om tidningarna sorterades utifrån innehåll skulle vem som helst som var intresserad kunna läsa den, oavsett kön. Varför riktar sig så många tidningar till ett specifikt kön? Vad händer om en upplever att det inte

finns någon tidning som riktar sig till en själv? På grund av att en varken är tjej eller kille, eller att ens intressen inte stämmer överens med innehållet i tidningarna som riktar sig till en själv?

Läroboken:

Låt eleverna räkna kill- och tjejnamn i läroböckerna. Hur många bilder finns det som visar tjejer respektive killar? Skiljer sig bilderna åt? Har killarna och tjejerna olika egenskaper? Gör de olika saker? Har de olika kläder? Finns det könsneutrala namn på personerna i böckerna? Finns det exempel där vi inte vet vilket kön personerna i böckerna har?

Den här övningen är en omarbetad version av övningen "Tjejiga och killiga budskap" från handledningen till Världens viktigaste bok av Nathalie Simonsson.

